

St@dium

e-zine van Stade Advies, Kwaliteit van samenleven

Nummer 8, september 2010

Inhoud:

1.	Welkom.....	2
2.	Coalitieakkoorden rapport.....	3
3.	Cursusoverzicht najaar 2010.....	4
4.	Welzijn nieuwe stijl.....	5
5.	Nieuw perspectief op samenlevingsopbouw.....	6
6.	Governance en duurzaamheid.....	7
7.	Hoe geef je jongerenparticipatie vorm?.....	8
8.	Multicultureel bouwen.....	10
9.	Toolkit tegen seksueel misbruik.....	11
10.	WMO Boekhouders in aanbesteding.....	12
11.	Experimenten omgaan met krimp.....	13
12.	Dag van de kleine gemeente.....	14
13.	Schuldhelpverlening.....	15
14.	Kleine bedrijven en aanbesteden.....	17
15.	Maatschappelijke achterstanden van de toekomst.....	18
16.	Oudere migrant hecht aan eigen gewoonten.....	19
17.	Jongerenwerkscan.....	20
18.	Kerntakendiscussie en sociaal bezuinigen.....	21
19.	Nieuwe communicatietools.....	24
20.	Kennisplatform maatschappelijk ondernemen.....	25
21.	Ruimte voor de burger.....	26
22.	Bewoners organiseren verbinding.....	27

1. Welkom

Met dit e-zine brengen we u op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen en wetenswaardigheden in de maatschappelijke sector en van onze mogelijkheden om u hierin bij te staan. Niet alle artikelen en nieuwsflitsen zullen op u, uw organisatie of uw functie van toepassing zijn. Toch zijn wij er van overtuigd dat u zeker steeds een aantal wetenswaardigheden of trends aantreft die voor u interessant zijn.

[St@dium](#) verschijnt aan het begin van iedere maand, behalve in augustus. Het volgende nummer kunt u op of kort na 1 oktober 2010 verwachten.

Natuurlijk stellen we het op prijs uw reactie te ontvangen. Heeft u ideeën, opmerkingen, suggesties of aanmerkingen? Mail deze naar de redactie. Dit kunt u doen via de knop 'Contact'. Het kan zijn dat u deze [St@dium](#) ontvangt zonder dat u zich hiervoor aangemeld heeft. Mocht u dit e-zine niet meer willen ontvangen, dan kunt u dit laten weten via de knop 'Aan- en afmelden'.

Wilt u meer weten over onze diensten en producten, kijk dan ook op onze website www.stade-advies.nl. Als u vragen heeft, dan kunt u vanzelfsprekend altijd contact met ons opnemen. Telefonisch zijn wij bereikbaar tijdens kantooruren op nummer (030) 23 61 861. U kunt ons ook een e-mail sturen via de knop 'Contact', dan nemen wij zo snel mogelijk contact met u op.

De redactie
Clemens van Engelen
Sjaak Floris

2. Analyse 120 gemeentelijke coalitieakkoorden 2010: samenvatting nu op te vragen

Na de raadsverkiezingen van 3 maart 2010 bereikte in de daarop volgende maanden de ene na de andere gemeente een coalitieakkoord.

Stade Advies analyseerde de akkoorden van 120 gemeenten, verdeeld over klein/middelgroot/groot en landelijk/stedelijk. Hiermee is een representatief beeld ontstaan van wat de Nederlandse gemeenten tot de volgende raadsverkiezingen in 2014 aan plannen hebben.

In de analyses werden niet alle beleidsvelden betrokken, we hebben ons beperkt tot die plannen die samenhangen met **maatschappelijke ontwikkeling** en **maatschappelijke ondersteuning**.

Wij delen deze kennis graag met u, daarom kunt u bij ons bureau de samenvatting van de coalitieakkoorden van die 120 gemeenten opvragen. Daarvoor kunt u contact opnemen met Ine Arets, i.aret@stade.nl.

Sjaak Floris
Vennoot en adviseur

Stade Advies, Kwaliteit van samenleven

3. Cursusoverzicht najaar 2010

Thema en titel	Datum
BCF (Beleidsgestuurde Contractfinanciering)	
Workshop maatschappelijk rendement	donderdag 30 september 2010 dinsdag 30 november 2010
BCF: van resultaat naar dienst	donderdag 7 oktober 2010
BCF: van resultaat naar opdracht	donderdag 11 november 2010
Kostprijsberekening en financiële kengetallen	donderdag 18 november
Training onderhandelen in subsidierelaties	donderdag 25 november 2010
Praktijksessie aanbesteden	dinsdag 7 december 2010
Jeugd en jongeren	
Praktijksessie aanpak jongeren op straat	maandag 22 november 2010
Verslaglegging CJG	maandag 27 september 2010
Ambulant jongerenwerk	maandag 4 oktober 2010
Training jongeren en geld	dinsdag 5 oktober 2010
Training signaleren van kindermishandeling	maandag 25 oktober 2010 maandag 29 november 2010
Workshop jongeren in de openbare ruimte	donderdag 4 november 2010
Pitstop jongerenparticipatie	donderdag 11 november 2010
Praktijksessie jongerenparticipatie	dinsdag 7 december 2010
Vervolgtraining bij vermoeden kindermishandeling	woensdag 15 december 2010
Ondernemend organiseren	
Workshop maatschappelijk rendement	donderdag 30 september 2010 dinsdag 30 november 2010
Communiceren met resultaat	donderdag 7 oktober 2010
Training kwaliteitszorg (HKZ)	dinsdag 12 oktober 2010
Regie nemen en houden bij diversiteit	maandag 1 november 2010
Realiseren van NIMBY zorgvoorzieningen	donderdag 4 november 2010
Leefbaarheid	
Het maken van wijkanalyses	dinsdag 9 november
Cursus herstructureren in coproductie met bewoners	donderdag 11 november 2010
Stoomcursus activeren van bewoners	4, 11 en 25 november
Schuldpreventie	
Training jongeren en geld	dinsdag 5 oktober 2010
Training volwassenen en geld	dinsdag 12 oktober 2010
Pitstop schuldpreventie: gluren bij de burens	donderdag 16 december 2010
Wonen (voor bewonersorganisaties in Utrecht e.o)	
Overzicht scholingsaanbod voor bewonersorganisaties:	

4. Welzijn nieuwe stijl

Het stimuleringsprogramma Welzijn Nieuwe Stijl start in september met regiobijeenkomsten voor gemeenten en welzijnsorganisaties. 'Vooral gemeenten die nog niet zijn toegekomen aan het volledig uitvoeren van de Wmo, hebben er baat bij', zegt Aly van Beek (MOgroep).

'Goed welzijnsbeleid zorgt ervoor dat mensen minder snel een beroep doen op de AWBZ.' Dat zei voormalig staatssecretaris Jet Bussemaker op het Wmo-congres van VWS eind vorig jaar. Ze gaf haar visie op Welzijn Nieuwe Stijl en de knelpunten. Ze vond ook dat 'twee derde van de gemeenten nog niet goed aan de slag is met welzijn'. Eén van de knelpunten is de onderlinge verhouding tussen gemeente en welzijnswerk.

Huishoudelijke hulp

Het [stimuleringsprogramma Welzijn Nieuwe Stijl](#) is een gezamenlijk initiatief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), MOgroep Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening en het Ministerie van VWS. 'De gemeenten en welzijnsorganisaties zijn al in meer of mindere mate bezig met Welzijn Nieuwe Stijl', zegt Aly van Beek, branchedirecteur Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening bij de MOgroep. 'De ene gemeente is verder dan de andere. Sommige zijn nog niet aan vernieuwing van het welzijnswerk toegekomen. Het programma is bedoeld om deze gemeenten te stimuleren zich op Welzijn Nieuwe Stijl te richten en hen handreikingen te geven.'

Bron: www.zorgwelzijn.nl

5. Nieuw perspectief op samenlevingsopbouw

Het speelveld van samenlevingsopbouw is sterk verbreed. Het bestrijkt leefbaarheid, veiligheid, integratie, zorg, opvoeding, onderwijs en zelfs justitie. Het richt zich op het collectief, op speciale groepen en op het individu, met interventies die variëren van ondersteunen, duurzame aanwezigheid (presentie) tot versterken, bijsturen en reageren op probleemgedrag (correctie). Dit gaat verder dan verbinden. Het gaat ook over verheffen.

Hier is een speciale rol weggelegd voor de opbouwwerker die zich toelegt op het beschermen, toerusten en activeren van burgers of bewoners binnen de institutionele arrangementen van samenlevingsopbouw.

Kort gezegd:

de toekomst van het opbouwwerk ligt in het verbinden van partijen en het stem geven aan burgers. Juist door deze veelomvattende functies kan samenlevingsopbouw sturing geven aan de samenwerking van organisaties en het afstemmen van interventies. Zij geeft ook richting aan welzijnswerk nieuwe stijl en kan bestuurders, professionals en burgers ertoe prikkelen om gemeenschappelijke doelen af te spreken en vanuit eenzelfde inhoudelijke koers te opereren.

Hans Boutellier & Nanne Boonstra

Van presentie tot correctie – Een nieuw perspectief op samenlevingsopbouw

Het rapport is te downloaden/ bestellen via: www.verwey-jonker.nl

6. Governance en duurzaamheid

58 procent van het topmanagement weet amper iets van de MVO bepaling in de Nederlandse Corporate Governance Code, de opvolger van de code Tabaksblad. Dit blijkt uit gegevens van [Protiviti](#) dat onderzoek deed naar bewustzijn en impact van de MVO bepaling in de Nederlandse Corporate Governance Code.

Daarnaast signaleert Protiviti dat veel interne audit-afdelingen bij bedrijven niet voldoende kennis in huis hebben om de aan duurzaamheid gerelateerde risico's in te schatten.

Duurzaamheid, diversiteit en bonussen

Duurzaamheid is een van de belangrijkste pijlers in de herziene Nederlandse Corporate Governance Code. Vanaf dit jaar zijn bedrijven verplicht om over dit thema te rapporteren. Suzanne Janse, senior manager van Protiviti: "De Code is onder andere aangepast op diversiteit, bonussen topmanagers en duurzaamheid. De focus heeft het afgelopen jaar echter gelegen op de eerste twee pijlers en niet zozeer op duurzaamheid. Wanneer de rapportage omtrent dit thema niet op orde is kunnen bedrijven niet voldoen aan de Nederlandse Corporate Governance Code. Interne audit afdelingen zijn nu nog onvoldoende op de hoogte om de risico's rondom duurzaamheidsprocessen in te schatten." Een verkeerde risico inschatting of onjuiste openbaargemaakte informatie kan tot grote reputatierisico's leiden. "Zeker in relatie tot MVO, waar de aantoonbaarheid van beweringen belangrijk is. Media hebben al diverse bedrijven aan de schandpaal gezet omwille van 'window dressing' rond duurzaamheid. Daarnaast is het een gemiste kans voor interne audit afdelingen, die bestaansrecht ontlenen aan het leveren van toegevoegde waarde ten aanzien van risico management," aldus Janse.

Interne audit kan risico's rond duurzaamheid niet inschatten

Ondanks dat bedrijven volop bezig zijn met het implementeren van duurzaamheid in het organisatieproces, loopt de internal audit afdeling nog ver achter. Het auditen van duurzaamheidsprocessen vraagt om andere kennis en een andere manier van toetsen dan de reguliere bedrijfsprocessen. Het kennisniveau op de controlerende afdelingen is bij de meerderheid van de bedrijven te laag. Hiermee lopen bedrijven het risico dat zij niet voldoen aan de herziene Corporate Governance Code. Suzanne Janse: "Om te kunnen voldoen aan de eisen van de Corporate Governance Code moeten bedrijven in rap tempo een duurzaamheid integreren in het bestaande raamwerk voor interne beheersing en kwaliteitsmanagement van processen."

Veranderende trend

Vanaf dit jaar gaat de Monitoring Commissie Corporate Governance beursgenoteerde bedrijven meer dan tevoren beoordelen op de naleving van de Nederlandse code voor governance vraagstukken. Zij gaan hiervoor de dialoog aan met de bedrijven. "40 Procent van de topmanagers geeft aan dat zij in het jaarverslag over 2009 anders zijn gaan rapporteren over MVO. Er is een ontwikkeling gaande. Bedrijven willen aan de buitenwereld zichtbaar maken dat ze verantwoord bezig zijn. Steeds vaker schrijven bedrijven openlijk over MVO op hun website en maken zij aparte sociaal-, milieu- of duurzaamheidsverslagen. Nu moet alleen de vertaalslag gemaakt worden naar rapportage die voldoet aan de eisen in de Corporate Governance Code," aldus Suzanne Janse.

Bron: www.managementteam.nl

7. Hoe geef je jongerenparticipatie vorm?

Jongerenparticipatie staat hoog op de politieke agenda. Uit onze analyse van de collegeprogramma's blijkt dat eens te meer. Het is voor jongeren een middel om vaardigheden op te doen die hun toekomstkansen vergroten en de binding met de maatschappij versterken. Voor gemeenten en andere organisaties is het een middel om beleid beter aan te laten sluiten bij behoeften en signalen en om vorm te geven aan WMO prestatieveld 2. Maar hoe spreek je als overheid of organisatie jongeren aan?

Vanuit hun eigen leefwereld zijn jongeren best bereid om maatschappelijk te participeren. Meepraten over allerlei thema's? Een bijdrage leveren aan het oplossen van sociale problemen? Jongeren voelen zich aangesproken door veranderingen, zeker wanneer ze er zelf beter van worden. Graag geven wij u een aantal tips:

Stel concrete vragen

Met concrete vragen laten jongeren zich verleiden om mee te doen. Zo'n concrete vraag leeft bij een gemeente die een park wil herinrichten of een Jongerenraad wil vormen. Welzijnswerk vraagt zich af waarom jongeren niet meer meedoen aan activiteiten. Horeca en politie vragen aan jongeren hoe het uitgaansklimaat veiliger kan worden. Dit zijn allemaal aanleidingen om jongeren te laten participeren.

Denk na over werving van jongeren

De sleutel tot succesvolle participatie ligt bij de werving van jongeren. Hoe kunnen jongeren meedoen? Welke groep is het beste te benaderen? Welke aanpak sluit aan bij hun leefwereld? Wat vragen we van hen en wat worden zij er beter van? Pas als die vragen beantwoord zijn, kan de werving beginnen. Jongeren zullen pas meedoen als zij betrokkenheid voelen. Een actie moet ergens over gaan, leuk zijn en er moeten boeiende andere jongeren en instanties meedoen. Wervingsacties moeten blaken van jeugdig enthousiasme!

Werk met concrete actie

Daarna is het de kunst om geactiveerde jongeren met concrete acties betrokken te houden. Dat lukt als hun kwaliteiten en mogelijkheden voortdurend vertaald worden in korte acties met zichtbare (tussen)resultaten. Jongeren vragen om creatieve en actieve werkvormen, ze zoeken groepsbinding, vragen om heldere communicatie en ze willen voor vol worden aangezien.

Een voorbeeldproject

Een project rond jeugdparticipatie leidt tot diverse soorten resultaten. We hebben dit in kaart gebracht in de brochure over Hang Around, een wedstrijd voor hangjongeren die we vier jaar hebben georganiseerd. Jongeren maken bijvoorbeeld hun eigen film of fototentoonstelling over hun hangplek. Dit kan leiden tot regelmatig overleg over overlast met omwonenden en politie. In andere situaties is zelfbeheer van een skatekuil het resultaat, of de vorming van een Jongerenraad die meedenkt over gemeentelijk jeugdbeleid.

Schep duidelijke randvoorwaarden

Jongerenparticipatie is een proces waar beleidsmakers, professionals en jongeren zelf een rol in hebben. Beleidsmakers en professionals dragen zorg voor de randvoorwaarden. Bij gebrek aan structuur haken jongeren af. Het stimuleren van betrokkenheid van de jongeren vraagt daarom om een gerichte en actieve aanpak.

Kies voor geïntegreerd beleid

Gemeenten dienen te zorgen voor goed jeugdbeleid. Daarin is het belangrijk om een geïntegreerd beleid voor jongerenparticipatie op te nemen. Ook bij bijvoorbeeld ruimtelijk ordening speelt jongerenparticipatie een rol of bij het opzetten van voorzieningen, zoals een Centrum voor Jeugd en Gezin.

Stade Advies is thuis in jongerenparticipatie

De adviseurs van Stade Advies hebben jarenlange ervaring met adviestrajecten en de uitvoering van projecten gericht op jongerenparticipatie. Stade Advies organiseerde bijvoorbeeld jaarlijks Hang Around, een wedstrijd gericht op de participatie van hangjongeren. Stade Advies geeft daarnaast

voorlichting op scholen over het betrekken van jongeren bij beleid en heeft interactieve jongerenwebsites en jongerenpanels van de grond getild in verschillende gemeenten. Samen met de opdrachtgever(s) kunnen wij zorgen voor:

- Inventarisatie van de huidige situatie, knelpunten en wensen;
- Opstellen van een plan van aanpak;
- Opzetten van een structuur voor participatie;
- Opzetten van een netwerk van relevante instanties met sleutelfiguren, zoals de wijkagent, (sport)jongerenwerkers, hulpverleners en leerkrachten;
- Organisatie en uitvoering van diverse participatietrajecten in samenwerking met lokale partijen. Denk hierbij aan een wedstrijd met groot bereik rondom een bepaald thema (hangen, uitgaan, sport), invloed op beleid, bijvoorbeeld door lessen op basisscholen, een chatsessie met de burgemeester, een jeugddebate of een foto- of filmopdracht voor jongeren;
- Inventarisaties onder jongeren rondom onderwerpen als het Centrum voor Jeugd en Gezin;
- Evaluatie van participatietrajecten of de bestaande participatiestructuur;
- Projectresultaten in kaart brengen en deze op een creatieve manier presenteren.

Ook bieden wij een eendaagse praktijksessie 'Praktijkgerichte jongerenparticipatie' op dinsdag 7 december 2010. Deze eendaagse sessie biedt handvatten bij de ontwikkeling en uitvoering van een effectieve aanpak van jongerenparticipatie. De bijeenkomst is interessant voor beleidsmakers, jongerenwerkers en andere professionals die te maken hebben met jongerenparticipatie. Ook woningcorporaties met een actief (hang)jongerenbeleid zijn van harte welkom.

Meer informatie

Kijk eens op de website van het project Hang Around voor inspirerende voorbeeldprojecten van het werken met jongeren. Ook is hier meer te vinden over de resultaten en effecten van dit project.

www.hangaround.nl

In het najaar organiseert Stade Advies opnieuw de praktijksessie Jongerenparticipatie. Deze vindt plaats op 7 december 2010 in Utrecht en geeft praktische handvatten om aan de slag te gaan met jongerenparticipatie. Meer weten? [Klik hier](#).

Voor meer informatie of het maken van een afspraak, kunt u terecht bij:

Albert Veuger. Telefoon: 06 10939299. E-mail: [Albert Veuger](mailto:Albert.Veuger@stadeadvies.nl)

Sylvia van Woudenberg. Telefoon: 22480842. E-mail: [Sylvia van Woudenberg](mailto:Sylvia.van.Woudenberg@stadeadvies.nl)

Janneke Ebben. Telefoon: 06 51003418. E-mail: [Janneke Ebben](mailto:Janneke.Ebben@stadeadvies.nl)

8. Multicultureel bouwen

Voor woningcorporaties liggen er kansen in het collectief particulier opdrachtgeverschap en multicultureel bouwen, volgens onderzoek van FORUM, instituut voor multiculturele vraagstukken.

In opdracht van FORUM onderzocht Labyrinth welke doelgroepen zich in het bijzonder aangesproken voelen door multiculturele bouwprojecten, in hoeverre betrokkenheid van toekomstige bewoners bij het bouwproces van belang is en hoe deze betrokkenheid verbeterd kan worden. Het doel van het onderzoek was om verschillen tussen multiculturele en niet-multiculturele nieuwbouwprojecten in Nederland boven tafel te krijgen én het begrip 'multicultureel bouwen' te onderzoeken. De onderzoekers hebben drie multiculturele nieuwbouwprojecten ([Mi Akoma di Color](#) in Amsterdam, [Le Medi](#) en [Biz Botuluyuz](#) te Rotterdam) vergeleken met drie niet-multiculturele projecten (Durkijk in Casteren, Folkert Elsingstraat in Rotterdam en 't Hart van Noord in Utrecht).

Conclusies en aanbevelingen

De conclusies en aanbevelingen richten zich op het bouwproces in multiculturele wijken, de communicatie met allochtone woonconsumenten en het experimenteren met multiculturele nieuwbouw waarbij de klant zeggenschap heeft. De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn:

- Multicultureel bouwen biedt perspectief voor transitiewijken (Vogelaarwijken): 80% van respondenten van de multiculturele bouwprojecten vindt dat het imago van hun woonwijk is verbeterd tegenover 50% van respondenten bij de niet-multiculturele bouwprojecten.
- Diversiteit in bouwen en medezeggenschap in het bouwproces brengen op langere termijn positieve maatschappelijke effecten met zich mee. Volgens de voorzitter van de bewonersvereniging van één van de onderzochte projecten, 'Mi Akoma di Color', bracht het multicultureel bouwen mensen bij elkaar. Ook bij het project Biz Botuluyuz is een sterke sociale samenhang binnen het project ontstaan.
- Multiculturele en niet-multiculturele bouwprojecten verschillen vooral qua communicatieproces van elkaar. Goede communicatie en interne begeleiding is van belang. De vergadercultuur en inspraakrondes zijn niet voor alle mensen vanzelfsprekend en duidelijk.
- Er is duidelijk een potentiële doelgroep voor multicultureel bouwen. Vooral bij Marokkanen bestaat een relatief hoge verhuiscens, omdat de huidige woning niet meer voldoet. Ook geven Marokkanen en Turken aan dat ze graag via architectuur hun eigen culturele achtergrond in de woning terug laten komen.

Pluriform bouwen met culturele inslag

Als alternatief voor de term 'multicultureel' bouwen noemen de onderzoekers 'pluriform bouwen met een culturele inslag.'

Het gaat namelijk niet altijd om bouwen vanuit een culturele achtergrond. Zij noemen een concreet voorbeeld: Surinaamse mensen wensen mogelijk vanwege hun culturele achtergrond een grote leefkeuken. Autochtonen kunnen deze wens eveneens hebben, maar deze wens wordt niet vanuit een bepaalde culturele achtergrond verklaard. "Het begrip 'diversiteit in wonen' of het onduidelijke 'multicultureel bouwen' moet niet te eng worden opgevat. Het moet juist niet om een label gaan. Er is behoefte aan nieuwe woonsferen, waartoe mensen die openstaan voor burens van verschillende komaf, zich door bepaalde overeenkomstige waarden aangetrokken voelen", aldus de inmiddels oudbestuurder Martien Kromwijk van de Rotterdamse corporatie Woonbron in het voorwoord van de publicatie.

Bron: www.kenniscentrumwonzorg.nl

9. Toolkit tegen seksueel misbruik

Om seksueel misbruik onder minderjarigen in vrijwilligerswerk te helpen voorkomen heeft de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) in opdracht van het ministerie van Justitie een praktische toolkit ontwikkeld.

Het eerste exemplaar nam demissionair minister van Justitie Hirsch Ballin op 25 augustus in ontvangst: 'Ik ben heel blij dat de vrijwilligerssector dit heeft opgepakt. De toolkit is een doorbraak in de acties die de afgelopen jaren op dit thema zijn uitgevoerd.'

De toolkit 'In veilige handen' bestaat uit een stappenplan en kant-en-klaar bruikbare bijlagen zoals werkvormen, voorbeeldbrochures, tips en modelprotocollen. Vrijwilligersorganisaties kunnen hiermee zelf aan de slag om in alle lagen van hun organisatie het bewustzijn en de preventie van seksueel misbruik te verbeteren. Volgens Hirsch Ballin is het een compleet instrument dat aansluit op de werkwijze van vrijwilligersorganisaties. 'Een belangrijke stap naar een nog veiliger vrijwilligerswerk,' aldus Marco van Westerlaak van Vereniging NOV. 'Iedere vrijwilligersorganisatie heeft nu de mogelijkheid en daarmee ook de plicht om er alles aan te doen om seksueel misbruik te voorkomen.'

Voorzorgsmaatregelen

Met de toolkit 'In veilige handen' staat vrijwilligersorganisaties niets meer in de weg om voorzorgsmaatregelen te nemen om seksueel misbruik van minderjarigen in het vrijwilligerswerk te voorkomen. 'Steeds meer gemeenten, subsidiegevers en ouders verlangen van verenigingen preventief beleid ter voorkoming van seksueel misbruik. Een goede zaak, het is nu van belang door te pakken en te zorgen dat iedereen meedoet', volgens Van Westerlaak.

In veilige handen

De toolkit is onderdeel van een breed pakket maatregelen om van vrijwilligersorganisaties zoals sportclubs en scouting een omgeving te maken waar kinderen en jongeren écht veilig zijn. Vereniging NOV voert het project 'In veilige handen' uit in samenwerking met de ministeries van Justitie en VWS, NOC*NSF, Scouting Nederland en MOVISIE.

De toolkit 'In veilige handen' is te bestellen en te downloaden op www.inveiligehanden.nl.

10. WMO Boekhouders in aanbesteding

Het zijn de boekhouders die in gemeenten de Wmo-aanbestedingen organiseren en niet de ambtenaren die er inhoudelijk verstand. "De alarmbellen moet rinkelen"

Dat blijkt uit het nog niet gepubliceerde onderzoek 'Governance of local care and social service' van de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Zo [meldt de site van Zorgvisie](#).

De reden is dat gemeenten bang zijn dat fouten in de procedures en het discrimineren van zorgaanbieders op basis van selectiecriteria leiden tot boetes en claims, licht Kim Putters, hoogleraar management van zorginstellingen, toe in een groot interview in [de papieren Zorgvisie-nieuwsbrief](#). "Maar dat is niet terecht. De aanbesteding, dat ben je zelf. Je maakt de selectiecriteria als gemeente zelf. Wil je dat goed doen, dan moet je de inhoudsdeskundige ambtenaren juist van begin af aan betrekken bij het opstellen van de procedures voor aanbestedingen."

Den Haag

De Erasmus-onderzoekers concluderen ook dat van de beoogde paradigma-shift nog niet veel terecht is gekomen. De Wmo moest het denken en doen over huishoudelijke zorg en maatschappelijke ondersteuning veranderen. De wet geeft gemeenten de verantwoordelijkheid om burgers zo te ondersteunen dat zij naar tevredenheid kunnen participeren in de samenleving. Maar in de praktijk lukt dat nog niet erg, omdat gemeenten te veel naar politiek Den Haag kijken. "Dat heeft financiële redenen. Er is angst dat er niet genoeg geld is om de Wmo uit te voeren."

Verkokering

Een andere oorzaak is de verkokering van de zorgsectoren. "Zowel qua wetgeving als in uitvoering werkt dat belemmerend. De Rijksoverheid moet uitwisseling tussen Wmo en AWBZ niet alleen wettelijk mogelijk maken, maar ook zorgen dat de verantwoordingsinstanties als het zorgkantoor en het CAK daar aan meewerken."

Alarmbellen

Putters vindt dat het Rijk en gemeenten te krampachtig doen over de Wmo-aanbestedingen. "Het ministerie van VWS zou meer moeten doen om angst bij gemeenten weg te nemen in plaats van alleen te waarschuwen voor boetes. Wethouders moeten niet alleen op hun Wmo-potje zitten, maar nieuwe wegen bewandelen. Ze moeten langs de mazen van de wet gaan. Als na een paar jaar blijkt dat gemeenten niet meer zijn dan uitvoeringsorganen van het Rijk, dan is de Wmo in mijn ogen mislukt."

Op de vraag of de komende bezuinigingen de krampachtigheid juist niet zullen versterken, antwoordt Putters dat die juist kansen bieden. "Dat geeft een sense of urgency. Vooral voor kleine gemeenten is het erop of eronder. Als blijkt dat een kleine gemeente de Wmo-taken niet vorm kan geven, staat het voortbestaan op het spel. Dan verdwijnt zo'n gemeente bij de herindeling. De alarmbellen moeten rinkelen."

Bron: [Zorgvisie](#)

11. Experimenten omgaan met krimp

De Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV) gaat nog dertien experimenten organiseren in krimpgebieden. De experimenten zijn bedoeld om in de praktijk te onderzoeken hoe een regio het best met krimp om kan gaan. Corporaties die bij de experimenten betrokken willen zijn, kunnen zich melden bij de SEV.

Krimp is het gevolg van bevolkingsdaling en kan leiden tot leegstand en verloedering van woningen. Met de experimenten wordt onderzocht hoe deze gevolgen te voorkomen. De experimenten richten zich bijvoorbeeld op financiering, waardebehoud van vastgoed, de rol van banken en ontwikkelaars en bewonersparticipatie. Verschillende partijen nemen deel aan de experimenten, die regionaal worden georganiseerd en twee jaar duren.

Actieplan bevolkingsdaling

De SEV experimenteert al sinds 2009 in de krimpregio's Noord en Oost Groningen, Parkstad Limburg en Zeeland. En er zijn al experimenten in regio's waar krimp op langere termijn speelt zoals in Overijssel en Friesland. De dertien nieuwe experimenten vloeien voort uit het Actieplan Bevolkingsdaling van het Rijk, het InterProvinciaal Overleg (IPo) en de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG). Aedes heeft zich samen met leden ingezet voor dit Actieplan en ondersteunt de experimenten financieel.

Bijeenkomst over zorg en krimp

Het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg organiseerde binnen het ondersteuningsprogramma W+W+Z: Maak het samen! dit voorjaar een ronde tafelbijeenkomst over 'zorg en krimp' in Loppersum (Groningen). Samenwerking rondom de thema's wonen, zorg en welzijn staat daarbij centraal. In de komende maanden vindt een vervolg plaats waarbij onder meer aandacht wordt besteed aan mogelijkheden om de keten in de krimpgebieden te organiseren, de eigen kracht van bewoners te benutten en innovaties toe te passen om goed zorg en welzijn te kunnen blijven leveren in de vergrijzende dorpen en wijken.

Bron: www.sev.nl

12. Dag van de kleine gemeente

7 oktober aanstaande vindt het congres voor de Kleine Gemeenten plaats. Met dit jaar als thema 'Dienstverleners is samenwerken - waar een kleine gemeente groot in kan zijn'.

Onder grote druk van de verwachtingen van de burger, het niet geringe eisen pakket van het Rijk en de aangekondigde bezuinigingen wordt veel verwacht van 'de dienende gemeente'. Hoe los je dat als kleine gemeente op?

Op 7 oktober zal aan de hand van interactieve praktijksessies en workshops daar een aanzet voor worden gedaan. Verder wordt de winnaar van [de Innovatie Award 2010](#) bekendgemaakt.

Bron: www.gemeente.nu

13. Schuldhulpverlening

Op 21 januari 2010 is het wetsvoorstel Gemeentelijke schuldhulpverlening aangeboden aan de Tweede Kamer. Deze wet moet nog door de Tweede en Eerste Kamer goedgekeurd worden. Het wetsvoorstel geeft aan hoe dringend schuldhulpverlening meer prioriteit moet krijgen. Gelukkig doen veel gemeenten dit al voordat de wet in werking treedt.

Van de website van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid:

“De wet moet een einde maken aan te lange wachttijden. Daarnaast wil het kabinet met het wettelijke kader een ‘bodem’ leggen in de schuldhulpverlening, die nu in kwaliteit en effectiviteit nog sterk van gemeente tot gemeente verschilt. Het kabinet verwacht dat er van het vaste overleg tussen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders een belangrijke impuls uitgaat om de effectiviteit van de schuldhulp te verbeteren.”

Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat de hulpverlening een integraal karakter heeft waarbij niet alleen aandacht uitgaat naar het oplossen van het schuldenprobleem, maar ook naar de omstandigheden waaronder die schulden zijn ontstaan.

Na een verzoek voor schuldhulp hebben gemeenten maximaal vier weken de tijd om tot actie over te gaan. Een uitzondering daarop vormen de zogeheten bedreigende schulden, die bijvoorbeeld betrekking hebben op de levering van energie, water of de huur van een woning. Hiervoor wordt een maximale wachttijd van drie dagen in de wet opgenomen.”

Bij een positief besluit op het verzoek tot hulp bij schulden moet dit uiteindelijk leiden tot een individueel plan waarbij niet alleen aandacht is voor het oplossen van het schuldenprobleem, maar ook voor de omstandigheden waaronder die schulden zijn ontstaan.

De gemeenteraad krijgt de wettelijke taak om toe te zien op de kwaliteit van de schuldhulpverlening. De plannen voor een integrale aanpak van de schuldhulp worden per gemeente voor een periode van maximaal vier jaar opgesteld. Vervolgens moet het college van burgemeester en wethouders jaarlijks verantwoording afleggen aan de gemeenteraad over de uitvoering van de schuldhulpverlening in de gemeente.”

Een taak voor vele organisaties

Gemeenten moeten als regisseur en in samenwerking met schuldhulpverleners, ketenpartners, crediteuren en schuldenaren zorgen dat er een beleidsplan is met te behalen resultaten. Wachttijsten mogen niet langer dan vier weken zijn. Bij een crisis zelfs maximaal drie dagen. Hiervoor moeten de partners een integrale aanpak ontwikkelen.

Op het gebied van schuldpreventie heeft Stade Advies ruime ervaring. Wij begeleiden gemeenten, kredietbanken en instellingen bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun schuldpreventiebeleid. Hiervoor hebben wij materialen ontwikkeld die ruimschoots gebruikt en getest zijn.

Wat biedt Stade Advies?

- algemene advisering bij de totstandkoming van schuldpreventiebeleid. Wij kunnen u ondersteunen bij het maken van een preventieplan;
- advisering bij de concrete herinrichting of herstructurering van voorzieningen;
- projectleiderschap bij de uitvoering van één of meerdere preventieprojecten;
- methodiekontwikkeling; het bedenken en uitwerken van een aanpak;
- organisatie van conferenties over schuldpreventie;
- ontwikkelen van materialen;
- trainingen voor intermediairs met gebruikmaking van door Stade Advies ontwikkeld materiaal.

Trainingen

Stade Advies geeft elk jaar trainingen aan professionals over het opzetten van een eigen groepsgericht aanbod gericht op het omgaan met geld en preventie van schulden. Deze trainingen zijn bedoeld voor medewerkers van bijvoorbeeld sociale diensten, kredietbanken, instellingen voor maatschappelijke dienstverlening en onderwijs. Komend najaar bieden we het volgende:

[Training Jongeren en Geld](#) – dinsdag 5 oktober 2010

Leer uw eigen schuldpreventietraining voor jongeren op te zetten. Uitgangspunt is: geld en schulden hoeven geen saai of zwaar thema te zijn!

[Training Volwassenen en Geld](#) – dinsdag 12 oktober 2010

Leer uw eigen schuldpreventietraining voor volwassenen op te zetten.

[Pitstop Schuldpreventie](#) - donderdag 16 december 2010

Uitwisselingsbijeenkomst voor professionals die groepsgewijs werken met als doel schuldpreventie.

Informatie

Wilt u meer informatie, neemt u dan contact op met Susanne van der Lugt, adviseur Stade Advies, telefoonnummer (06) 51 05 88 14.

14. Kleine bedrijven en aanbesteden

Veel klachten van mkb-bedrijven over aanbestedingsprocedures zijn gericht op het clusteren van opdrachten, waardoor kleinere bedrijven buiten de boot vallen. Mkb'ers voelen zich achtergesteld bij aanbestedings-procedures. Maar er zijn lichtpuntjes.

Het expertisecentrum Pianoo, een agentschap van EZ, stelt daartegenover dat het inkoopbeleid van overheden gebaseerd moet zijn op kennisbundeling en niet zozeer op volumebundeling. Kennisbundeling wil zeggen dat aanbestedende diensten expliciet inzetten op het verzamelen en toepassen van marktkennis. Weten wat er te koop is voordat je besluit wat je wilt kopen. Die marktkennis verkrijgen ze door contacten en interactie met bedrijven. Volumebundeling zou alleen gebruikt moeten worden voor telefoontikken en kubieke meters gas: producten of diensten die overal hetzelfde zijn.

Hoe kunnen opdrachtgevers en mkb-bedrijven tot een vruchtbare samenwerking komen?

Opdrachtgevers moeten meer oog hebben voor het aanbod van mkb-bedrijven. De kracht van mkb-bedrijven ligt veelal in hun specialisatie en daarmee in de variatie van hun aanbod. Overheden hebben er belang bij dat de markt variatie aanbiedt en blijft aanbieden. Beslissers bij de overheid zijn zich daar onvoldoende bewust van. Brancheorganisaties zouden hun pijlen daarop kunnen richten, bijvoorbeeld door bij beurzen speciale bijeenkomsten voor overheidsopdrachtgevers te organiseren.

Mkb-bedrijven kunnen opdrachtgevers in een vroeger stadium benaderen.

Mkb-bedrijven komen meestal pas in actie als er een overheidstender op tafel ligt. Maar dan ligt de vraag al vast. Benader overheden dus actief met je aanbod, voordat ze hun vraag hebben geformuleerd. Kijk naar wat er aan beleid op komst is en of u daarop kunt anticiperen. Contacten tussen bedrijven en overheden zijn absoluut niet verboden. Een overheid die haar inkoopbeleid professioneel op orde heeft, beschikt over voldoende checks and balances om ongewenste beïnvloeding te voorkomen. Bedrijven moeten zich tegelijk realiseren dat overheden aan regels zijn gebonden bij hun inkopen.

Opdrachtgevers moeten zich niet alleen laten leiden door de laagste prijs.

Overheidsbudgetten staan onder druk. Dat dwingt tot scherper inkopen. Scherper inkopen betekent niet automatisch inkopen tegen de laagste prijs. Maar tegen de beste voorwaarden, waaronder de prijs. Het loont de moeite om na te gaan waarom de aanbestedende dienst die voorwaarden belangrijk vindt. Dat is meestal niet uit de inschrijvingsstukken te halen. Dus ook hier geldt: verdiep u in de achtergrond van de aanvraag.

Mkb-bedrijven kunnen profiteren van het feit dat inkooporganisaties bij overheden commerciëler worden.

Hoe beter een aanbestedende dienst zijn inkoop organiseert, des te meer mogelijkheden zijn er om een actief mkb-vriendelijk inkoopbeleid te voeren. Nog steeds werken er meer juristen dan economen bij de inkooporganisaties van overheden. Maar dat blijft niet zo. Net als in het bedrijfsleven is er een omslag gaande naar een meer zakelijke, commerciële benadering.

Bron: [het financiële dagblad](#)

15. Maatschappelijke achterstanden van de toekomst

De Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) heeft een advies over toekomstige maatschappelijke achterstanden in voorbereiding, betrekking hebbend op kabinetsthema 'Maatschappelijke achterstanden van de toekomst'.

Lange tijd was sociale mobiliteit een belangrijk beleidsstreven, als ook een feitelijke praktijk. Generaties lang kwamen kinderen hoger op de maatschappelijke ladder uit (qua opleiding, inkomen, status) dan hun (voor)ouders. Via allerlei institutionele maatregelen (leerplicht, huursubsidie, werkgelegenheidsbevordering en bestrijding van armoedeval) was het beleid van de overheid ook erop gericht om deze verticale mobiliteit te bevorderen.

Maar deze vorm van mobiliteit lijkt om verschillende redenen niet meer vanzelfsprekend. Voor veel (groepen) mensen is er sprake van een 'plafond': nog meer stijging dan de ouders is nauwelijks mogelijk. Sterker nog, door de kredietcrisis zou er wel een sprake kunnen zijn van een serieuze daling ten opzichte van ouders. Aan de andere kant is sociale mobiliteit in de verticale betekenis voor velen misschien ook niet per se nastrevenswaardig. Vrije tijd, een leuk huis en goede werksfeer zijn wellicht belangrijker dan een nieuwe carrièrestap. Verder lijken ook huwelijken steeds minder een middel tot sociale stijging, onder andere door het geringe opleidingsverschil tussen partners.

Dit en meer doet de vraag rijzen in hoeverre ons denkkader over sociale mobiliteit (en het daarbij behorende beleidsinstrumentarium) nog passend is. De RMO wil de verschillende ladders waarop mensen zich bewegen in samenhang bekijken. Waar versterken ladders elkaar, volgen ze elkaar op, welke keuzes worden gemaakt of leveren ze dilemma's en botsingen op? Aangrijpingspunten liggen op meerdere terreinen. Ten eerste kan het helpen meer inzicht te krijgen in de opvattingen en wensen van burgers en bevolkingsgroepen over sociale mobiliteit. Vervolgens is het wenselijk een analyse te maken van mechanismen die ervoor zorgen dat mensen stijgen of dalen. Dat kan door de achterliggende assumpties binnen het (interdepartementale) beleidsinstrumentarium te analyseren. Komt het beleid overeen met de verwachtingen van burgers en wat zijn in algemene zin de effecten geweest van dit beleid ten aanzien van sociale stijging? En in hoeverre is het beleid erop gericht om de samenleving te ondersteunen om op eigen kracht sociale stijging te realiseren?

Het advies is interdepartementaal van aard. Het raakt het vraagstuk van de huursubsidie (ooit bedoeld als tijdelijke 'verheffingsmaatregel' maar inmiddels vooral een belemmering voor de doorstroming in de woningmarkt), maar ook de discussie over het 'stapelen' van opleidingen. Het betreft de positie van allochtonen die misschien qua opleiding wel verticale stijging vertonen maar dat beperkt kunnen omzetten in loopbaanstijging, als ook de zogeheten 'beleidsresistente granieten kern', voor wie de alle inspanningen ten behoeve van verticale stijging tevergeefs lijken te zijn geweest. Centrale vraag: is er een nieuw concept van sociale stijging wenselijk (en welk beleidinstrumentarium past daarbij en welke juist niet) dat burgers in staat stelt om zoveel mogelijk zelf hun keuzes op de verschillende stijgingsladders te maken?

Bron: www.adviesorgaan-rmo.nl

16. Oudere migrant hecht aan eigen gewoonten

Migranten die gebruikmaken van ouderenzorg hechten sterk aan het leven zoals ze dat gewend zijn. Ze hebben dezelfde basisbehoeften aan veiligheid en sociale contacten als andere ouderen en vinden een respectvolle bejegening belangrijk.

De vier hoofddomeinen van het landelijk ingevoerde Kwaliteitskader Verantwoorde zorg – lichamelijk welbevinden, leefomstandigheden, participatie en mentaal welbevinden – blijken voor elke oudere even belangrijk: autochtoon of migrant. De invulling is wel vaak specifiek en kan botsen met het zorgaanbod, door verschillen in taal, andere eetgewoontes of opvattingen over hygiëne, zo blijkt uit onderzoek van het NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg). “Voor Antillianen en Surinamers is bijvoorbeeld hygiëne heel erg belangrijk. Zij voelen zich erg vies als ze niet dagelijks kunnen douchen”, legt NIVEL-onderzoeker Tineke Meulenkamp uit. “Ze geven aan dat in Suriname en op de Antillen mensen twee tot drie keer per dag douchen.”

Ouderen aan het woord

Met subsidie van ActiZ deed het NIVEL onderzoek naar wat oudere migranten belangrijk vinden voor de kwaliteit van leven. In het rapport zijn 83 ouderen uit vijf verschillende culturen (Antillianen, Chinezen, Marokkanen, Turken en Surinamers) of hun naasten aan het woord. Ze maken gebruik van verschillende vormen van ouderenzorg. Ze wonen in verpleeghuizen, verzorgingshuizen, woonzorgcentra, woongroepen, ze krijgen dagverzorging of thuiszorg. Het rapport biedt tal van citaten en opmerkingen van ouderen waarmee zorgorganisaties hun dienstverlening zouden kunnen verbeteren. Er zijn bijvoorbeeld nogal eens taal- en communicatieproblemen en ouderen willen graag meer naar buiten. In de winter vinden oudere migranten het Nederlandse weer echter te koud. Maar, net als autochtone ouderen, geven ze aan ook weinig naar buiten te gaan door een gebrek aan begeleiding.

Een soort familie

Willen alle oudere migranten graag specifieke zorgvoorzieningen voor de eigen groep? Veel van hen willen inderdaad graag doelgroep-specifieke zorg, maar niet voor iedereen blijkt het samenwonen met ouderen met precies dezelfde achtergrond even belangrijk. Een Surinaams Hindoestaanse vrouw die met verschillende nationaliteiten samenwoont in een complex met seniorenwoningen, geeft aan dat al in Suriname gewend geweest te zijn. “Ik voel me prettig tussen al die mensen. Eén geluk heb ik, Hollandse mensen, Chinezen, Indische mensen, ze groeten mij en ik groet ze terug. Ik voel mij best prettig met ze. Het is een soort familie. Ik voel me echt thuis hoor. In Suriname heb ik in de stad gewoond tussen allerlei volken. Dus ik ben het van kinds af gewend.”

Zoals het klokje thuis tikt

Net zoals Nederlandse ouderen genieten ook de oudere migranten van de dingen die ze gewend zijn. “Ik neem elke dag wat mee... echt iets lekkers, iets extra's zodat ze ook een beetje plezier heeft aan de dingen die ze vroeger lekker vond. Om dat te beleven, om die smaak weer in haar mond te krijgen”, zegt de dochter van een Surinaams Creoolse vrouw uit een verpleeghuis. En zoals veel Nederlandse ouderen liever aardappelen eten dan rijst of pasta, zo hebben oudere migranten hun eigen eetgewoontes en kunnen ze kritisch zijn over wat er op tafel komt, bijvoorbeeld een Antilliaanse man in een woonzorgcentrum. “U heeft nog niet gegeten?” “Nee. Omdat, kijk hier.” En de man laat zijn bord zien. “Deze combinatie gaat nooit. Bonen en aardappelen gaat niet. Bonen gaat met rijst. En ook niet met worst. O man!” “Eet u liever Antilliaans eten?” “Dat kan, maar de combinatie kan niet... Ik ben een kok van mezelf. Ik ken het eten, ik weet wat erin moet zitten. Dus als ik die eten voor me zet dan kan ik zeggen die eten is niet goed. Zo is het niet goed.”

We worden allemaal ouder

Maar veel ouderen accepteren ook dat het hier in Nederland anders gaat dan ze in hun land van herkomst gewend zijn. “We worden allemaal ouder”, zegt een Marokkaanse vrouw met dagverzorging. En op de vraag door wie zou u bij het ouder worden ondersteund wil worden, antwoordt ze. “... mijn kinderen, en als mijn kinderen het niet kunnen, dan maar de verzorgingstehuizen. Bovendien ben ik echt niet sceptisch over de zorg die ik van de verzorgenden kan krijgen. Ik denk dat zij hun werk wel goed doen.”

Bron: www.nivel.nl

17. Jongerenwerkscan

De discussie over nut en noodzaak van professioneel buurtgericht jongerenwerk is van alle tijden, maar ook nu weer buitengewoon actueel. Veel gemeenten bereiden ingrijpende bezuinigingen voor, waarbij ook de sectoren welzijn en jeugd niet gespaard zullen blijven. De positie van het lokaal jongerenwerk komt opnieuw onder druk te staan: wat mag van professioneel jongerenwerk in redelijkheid worden verwacht? Welk referentiekader kan worden gebruikt om een betrouwbare uitspraak over de effectiviteit van het werk te doen? Welke budgetten zijn hiervoor nodig? Een lokale jongerenwerkscan kan u antwoorden geven.

Effectief lokaal jongerenwerk

Stel u zichzelf vragen over de effectiviteit van het lokale jongerenwerk als...:

- Wat is een realistische formatieomvang gelet op het aantal inwoners cq. jongeren?
- Wat zijn actuele kerntaken van het jongerenwerk?
- Wat is een goede balans tussen inzet op overlastbestrijding en talentontwikkeling?
- Wat is de omvang van de potentiële doelgroep voor het jongerenwerk in relatie tot het huidige bereik?
- Wat is een vruchtbare verhouding tussen ambulante en accommodatiegebonden inzet en welke accommodaties zijn daarbij nodig?
- Welke positie dient het jongerenwerk in te nemen in lokale ketensamenwerking en hoe verloopt dat in de praktijk?
- Welke bijdrage kan en moet het lokaal jongerenwerk leveren aan actuele thema's Centra voor Jeugd en Gezin en Veiligheidshuis?
- Welke zijn de belangrijkste knelpunten van en kansen voor de ontwikkeling van jongerenwerk en hoe gaat de lokale aanbieder daarmee om?
- Hoe kan ervoor gezorgd worden dat de opdrachtformulering aan het jongerenwerk daadwerkelijk richtinggevend is en hoe kunnen lokale stakeholders daarbij zodanig betrokken worden dat er maatschappelijk draagvlak voor het werk ontstaat?

... dan kan Stade Advies u met de jongerenwerkscan 2010 van dienst zijn. In overleg met onze opdrachtgever (dat kunnen zowel gemeenten als jongerenwerkaanbieders zijn) bepalen wij de opzet en omvang van de scan in uw situatie. Wij kunnen daarbij gebruik maken van deskresearch, interviews met jongeren, burgers en ketenpartners en elementen van methodieken voor meting van maatschappelijk rendement. Deze wordt afgezet tegen een grote hoeveelheid beschikbare informatie over jongerenwerkactiviteiten in Nederland. Deze informatie kan worden gebruikt als benchmark voor de beoordeling van uw lokaal jongerenwerk. Het eindresultaat van de jongerenwerkscan 2010 bestaat uit een compacte rapportage voorzien van aanbevelingen gericht op het versterken van de professionaliteit van het lokale jongerenwerk en – indien gewenst - een scholingsaanbod op maat.

Stade Advies heeft haar sporen verdiend op het gebied van methodiekontwikkeling in het jongerenwerk en biedt gerichte vaardigheidstrainingen op diverse terreinen. Bovendien heeft Stade Advies ruime ervaring in het implementeren van een zakelijke opdrachtgever-opdrachtnemer relatie tussen organisaties voor jongerenwerk en lokale overheden met behulp van het sturingsinstrumentarium van beleidsgestuurde contractfinanciering (BCF).

Informatie

Wilt u eens doorpraten over onze mogelijkheden voor uw lokale situatie? Neem dan contact op met Albert Veuger, a.veuger@stade.nl, (06-10939299) of Johan Vermeulen, j.vermeulen@stade.nl (06-22404910) van Stade Advies.

18. Kerntakendiscussie en sociaal bezuinigen

Wat in de analyse van coalitieakkoorden opvalt is dat de komende jaren in het teken staan van grootschalig bezuinigen. Tegelijkertijd zien we bij vrijwel alle gemeenten de wens om dit doordacht en bewust te doen. Geen kaasschaaf en geen botte bijl, maar proactief en sociaal bezuinigen!

Veel gemeenten starten daarnaast, of daaraan voorafgaand, met een kerntakendebat. In samenspraak met het maatschappelijk middenveld worden de taken van de lokale overheid opnieuw gedefinieerd. Uitgangspunt daarbij is een overheid die er niet voor de burgers is, maar van de burgers. Een overheid die regisseert, faciliteert, maar ook de ruimte geeft aan burgers zelf vorm te geven aan hun samenleving. Niet van de wieg tot het graf ondersteuning, maar faciliteiten al naar gelang wens en behoefte van de burger. Niet de oplossende overheid maar de samenwerkende overheid.

Regie

De sleutel in de reflectie op kerntaken is de manier waarop dat gebeurt. De uitkomst is voor een deel tenslotte al bekend. Bescherming, veiligheid, een minimum aan bestaanszekerheid, het creëren van kansen op werk en scholing, zorgen voor goed onderwijs. Dat type taken zijn en blijven kerntaken van de overheid. De rol die de overheid daar bij speelt, en de rol die de burger kan gaan spelen, is echter op allerlei manieren in te vullen. Daar ligt dan ook de eerste prioriteit van de gemeente de komende maanden: de regie nemen.

Proces

De inrichting van het proces om te komen tot een nadere formulering van de kerntaak en de rol die de gemeente inneemt is de tweede stap. Dat proces kent meerdere participanten en behelst een nieuwe vormgeving van de beleidscyclus van gemeenten. Participanten zijn naast de gebruikelijke stakeholders uit het maatschappelijk middenveld (denk aan corporaties maatschappelijke ondernemingen, welzijnsinstellingen, culturele instellingen, vrijwilligersorganisaties, sportorganisaties en wat dies meer zij) vooral ook de individuele burgers. Hen te betrekken bij dit proces leidt tot draagvlak en betrokkenheid.

Beleidscyclus

De huidige beleidscycli barsten van beleid. Als er een ding duidelijk zal zijn gedurende een kerntakendebat dan is dat het feit dat er een teveel aan beleid is en vaak een tekort aan uitvoering. Terughoudend zijn in beleid (beleidsarm noemt men dit wel met een ongelukkig gekozen term) staat dus voor op. Ook de erkenning dat voor verschillende maatschappelijke problemen niet altijd dezelfde oplossingen mogelijk zijn is van belang: beleidsdifferentiatie is dus ook van belang. Dat leidt tot de volgende, overzichtelijke, cyclus:

- Verkennen van de mogelijkheden met burgers en maatschappelijk middenveld
- Kaders vast stellen (financieel en, waar beslist noodzakelijk, inhoudelijk)
- Uitvoering zo veel mogelijk bij het maatschappelijk middenveld laten
- Horizontaal (aan de burger!) verantwoording afleggen

Maatschappelijk Rendement

Stade Advies heeft in samenwerking met Luc Taal, voorzitter van de stichting Foundation for Collectieve Valorisation, een proactieve methode uitgewerkt om het kerntakendebat en de keuzes voor bezuinigingen primair te laten leiden door het verwachte maatschappelijk rendement dat via sociale investeringen bereikt wordt. Bij deze methode worden de inzichten van de ambtelijke organisatie, de in de gemeente actieve maatschappelijke en de culturele organisaties (ook de niet door de gemeente gesubsidieerde organisaties) en die van de gebruiker of hun vertegenwoordigers benut om tot afwegingen te komen die het maatschappelijk rendement zo weinig mogelijk schade doen. Burgers en maatschappelijke organisaties worden nadrukkelijk betrokken bij het maken van keuzes.

Het speelveld

Bij een proactieve benadering proberen we zoveel mogelijk partijen te betrekken bij de maatschappelijke afwegingen. De mensen hebben met elkaar goed inzicht op wat van groot en wat van minder groot belang is voor de burgers en gebruikers van maatschappelijke en culturele organisaties. Uiteraard ieder vanuit zijn of haar eigen invalshoek, maar door de combinatie van deze

invalshoeken ontstaat een breder spectrum van de gewenste voorzieningen. Dit scala van opvattingen is het advies aan de politiek in een gemeente over de richting van mogelijke kerntaken en bezuinigingen in het sociale domein.

Range Voting

Het is uiteraard uiterst ingewikkeld en kostbaar om al deze mensen individueel of collectief te gaan interviewen naar het belang dat zij hechten aan bepaalde door de gemeente gesubsidieerde maatschappelijke of culturele functies. Daarom maken we gebruik van het online-instrument Range Voting, dat is gebaseerd op de principes van Good Governance. Bij Range Voting krijgen alle deelnemers dezelfde stellingen voorgelegd, waar zij met een unieke user- en passwordcombinatie in een beperkte periode simultaan en aangekondigd, eenmalig over stemmen. Dit kan vanuit huis gebeuren, maar ook tijdens een gemeenschappelijke bijeenkomst. Bij de gebruikelijke manier van stemmen bepalen mensen hun voorkeur door het kiezen van één alternatief uit een serie. Het alternatief met de meeste stemmen wint. De nieuwe vorm van stemmen in Good Governance geeft veel meer informatie dan de traditionele manier.

Bij Range Voting beoordelen mensen elk alternatief op meerdere dimensies op een schaal van 0 tot 100. Dit levert rijke en genuanceerde informatie op over elk alternatief. Om het stemmen zo inzichtelijk mogelijk te maken als maar kan, zijn de 10 verschillende 0-100 schalen voorzien van geijkte evaluatietermen. De geijkte evaluatietermen maken de interpretatie van de Range Voting schalen veel gemakkelijker. De data van de Range Voting schalen worden doorgevoerd naar een consensuscoëfficiënt die in een getal tussen de 0 en 100 aangeeft in welke mate stemmers het met elkaar eens zijn. Dit is geen gewoon percentage omdat zowel frequentie als afstand wordt meegenomen in de berekening.

Uitsluitend bij Range Voting ontstaat een spreiding in de stemmen die veel inzicht geeft. Bij traditioneel stemmen tellen we de aantallen mensen die voor of tegen zijn. Bij Range Voting weten we in welke mate bepaalde groepen mensen voor of tegen zijn en wat hun belangrijkste overwegingen zijn. Indien gewenst is het mogelijk om een tweede of derde ronde in te zetten om bepaalde overwegingen nog scherper in beeld te krijgen. Door via een open tekstvak de resultaten van een stemronde met de consensusgegevens terug te rapporteren aan de stemmers komt bij hen een proces van interne en externe dialoog op gang. Dit zal leiden tot een beter gedragen beslissing. Voorbeelden zijn:

1. De Brede School moet in zijn huidige vorm blijven bestaan.
2. De Brede School vervult een zeer belangrijke maatschappelijke taak.
3. De Brede School ontwikkelt het beste alle talenten van haar leerlingen.
4. Basisschoolleerlingen kunnen het best naar een brede school gaan.
5. Het is onverantwoord op dit moment ook maar iets te wijzigen aan het concept van de Brede School.

Op al deze vragen wordt gestemd op een schaal van 0-100. Door de vragen met elkaar te combineren worden meetfouten er uit gehaald. Het totaal van de 5 antwoorden wordt vervolgens ondergebracht in een Range Voting schaal, waaruit blijkt in welke mate de deelnemers het eens of oneens met elkaar zijn. De Range Voting schaal die in het voorbeeld van de Brede School benut kan worden is: helemaal niet mee eens--enigszins mee eens--mee eens--zeer mee eens--helemaal mee eens

Stemsysteem

Er wordt gebruik gemaakt van het online stelsysteem van Stichting FCV. Dit systeem is wetenschappelijk onderzocht en direct voor gebruik gereed. Eventueel kan men gebruik maken van een paper-and-pencilvariant van de Range Voting schalen. De antwoorden worden vervolgens secundair eenmalig onder toezicht ingevoerd in het onlinesysteem.

Varianten

De methodiek van kerntakendiscussie en proactief bezuinigen kan in verschillende varianten worden uitgevoerd:

- Een steekproefsgewijze peiling direct onder de bevolking van een gemeente of een gedeelte

daarvan.

- Hierbij wordt in overleg met de betreffende afdeling van een gemeente een steekproef getrokken uit alle inwoners. Voordeel is hierbij dat ook degenen die geen gebruik maken van de voorzieningen in de peiling betrokken worden.
- Een peiling onder de gebruikers van maatschappelijke en culturele organisaties.
 - Hierbij worden alle gesubsidieerde organisaties gevraagd een opgave te doen van een aantal van hun cliënten. Uit deze cliënten wordt een willekeurige selectie gemaakt. Hierbij moeten wel goede afspraken gemaakt worden ter bescherming van de privacy.
- Een peiling onder de veldwerkers in een gemeente.
 - Samen met de maatschappelijke organisaties wordt een inventarisatie gemaakt van de diverse veldwerkers. Hieruit wordt een selectie gemaakt. Voordeel is dat deze mensen het meest direct bij de maatschappelijke ontwikkelingen in een gemeente betrokken zijn. Nadeel is dat ze zich kunnen gedragen als fanclub voor hun eigen organisatie.
- Een peiling onder de managers van gesubsidieerde organisaties.
 - Dit is een beperkte groep, welke in principe ook in staat zou moeten zijn om goed over de eigen grenzen heen te kijken. Nadeel is dat ze vaak wat verder af staan van de dagelijkse problematiek waar hun veldwerkers wel zicht op hebben.
- Een peiling waarbij een zo breed mogelijke vertegenwoordiging van in een gemeente actieve organisaties worden betrokken.
 - In overleg met maatschappelijke organisatie wordt een zo breed mogelijke groep samengesteld. Ook hier speelt dat dit hogere eisen kan stellen aan de informatievoorziening, omdat wellicht niet iedereen vanuit eigen ervaring kan overzien wat maatschappelijke rendementen van sociale investeringen zijn.

Uiteraard is een combinatie van varianten mogelijk.

Auditcommissie

Dit proces van proactieve afwegingen wordt geleid door een Auditcommissie (AC). Deze AC is verantwoordelijk voor het formuleren van de stellingen. Zij laat zich hierin bijstaan door externe deskundigen op het gebied van welzijn en cultuur van Stade Advies en door deskundigen op het gebied van Range Voting van de stichting FCV.

De kern van de AC kan bijvoorbeeld gevormd worden door het hoofd van de afdeling maatschappelijke ontwikkeling, één vertegenwoordiger uit de toezichthoudende sfeer van maatschappelijke organisaties en één vertegenwoordiger uit de cliënt / gebruikers organisaties. De stellingen worden afgeleid van het beoogde maatschappelijk effect van de sociale investeringen, subsidies, die de gemeente verstrekt. Het formuleren van deze stellingen gebeurt door de externe deskundigen, die ze ter goedkeuring voorlegt aan de AC.

Nadere informatie is te verkrijgen bij

- Jan Tilburgs, vennoot/adviseur T. 06 51 24 25 11 of E. j.tilburgs@stade.nl
- Drs. Erik Vermathen, vennoot/directeur, T. 0610 93 94 04 of E. e.vermathen@stade.nl
- Johan Kruithof, vennoot/adviseur, T. 06 53 21 51 38 of E. j.kruithof@stade.nl

19. Nieuwe communicatietools

Nederlandse managers zien nog weinig in het inzetten van social media om klanten en medewerkers te bereiken. Belangrijkste struikelblokken om sociale media in te zetten zijn: moeite om de toegevoegde waarde te meten, ontbreken van het menselijke aspect, beveiligingsproblemen en de kosten.

Maar communicatie- en samenwerkingstools als Yammer, Twitter, LinkedIn en instant messaging besparen juist tijd en kosten en verhogen de productiviteit. Zakelijk succes hangt binnen bedrijven steeds vaker af van goede samenwerkingstools die het voor medewerkers mogelijk maken om real-time informatie te delen. De tools maken het mogelijk voor organisaties om op nieuwe manieren met medewerkers, partners en klanten in contact te komen en zo ook de bedrijfsprestaties te verhogen. Ondanks dat er in Nederland ontzettend veel gesproken wordt over social media, zitten de meeste bedrijven nog in de experimenteer fase of zetten ze hun eerste stappen net in de wondere wereld van social media. Sommige medewerkers zijn nog huiverig voor de nieuwe technologieën, voornamelijk bij samenwerking tussen verschillende functieniveaus en afdelingen.

Interessante voordelen nieuwe media voor interne communicatie

- Real-time communicatie: Instant communicatiekanalen (zoals MSN, Google Talk en Skype) kunnen worden gebruikt om snel informatie te delen met collega's, relatief eenvoudige discussies te voeren en vragen te stellen aan collega's waar je normaal gesproken minder snel contact mee zou hebben. Een bijkomend voordeel is dat er met collega's waar ook ter wereld tegelijkertijd kan worden gecommuniceerd.
- Overbodige info blijft achterwege: Als voorbeeld de digitale handtekeningen die iedere keer bij het verzenden van een e-mail intern worden meegestuurd. Daarnaast is het voor gespreksdeelnemers direct zichtbaar of een collega wel of niet beschikbaar is voor een gesprek. Bij het sturen van e-mails is het voor de zender niet meteen duidelijk wanneer hij of zij antwoord terug kan verwachten.
- Efficiënt communiceren: Communiceren met collega's kan plaatsvinden zonder dat deze bij ieder bericht worden lastig gevallen met bijvoorbeeld digitale handtekeningen, waardoor bijvoorbeeld e-mail conversaties langdradig kunnen worden. Conversaties blijven to the point, van overbodige informatie is veel minder sprake.
- Samenwerking wordt vereenvoudigd: Het delen van documenten kan worden vereenvoudigd. Met meerdere medewerkers aan een document werken scheelt moeite, bespaart tijd en biedt overzicht. Bovendien werken medewerkers altijd aan de laatste versie.
- Kostenbesparend: De meeste nieuwe aanbieders van moderne communicatiekanalen bieden haar diensten gratis (of bijna gratis) aan. Niet alleen kan een organisatie met nieuwe communicatiekanalen in de kosten snijden, door deze nieuwe platformen te accepteren, bespaart ze ook geld door efficiëntere tijdsbesteding van haar medewerkers.
- Door real-time, efficiënt en effectief te communiceren, besparen medewerkers zichzelf en elkaar tijd. De tools aan sich maken het verschil namelijk niet. De manier van communiceren verandert op een zodanige manier, dat medewerkers die andere mindset zullen moeten krijgen. Bijkomend voordeel is dat de organisatie meer flexibel wordt en dat drempels worden weggenomen. Het is makkelijker dan ooit om de conversatie aan te gaan met mensen zowel binnen als buiten de organisatie

Bron: www.managementsite.nl

20. Kennisplatform maatschappelijk ondernemen

De verwachtingen van de samenleving, lokale bestuurders en politici richting corporaties zijn aan het begin van de 21e eeuw niet alleen veranderd, maar ook hooggespannen. De vraag is hoe in een veranderende samenleving het maatschappelijk ondernemerschap kan worden versterkt, zodat corporaties die dingen doen waar de samenleving om vraagt en het meest mee is gediend.

Bij corporaties bestaat een behoefte aan kennisontwikkeling en kennisuitwisseling, met als doel het maatschappelijk ondernemen in de dagelijkse praktijk concreter en tastbaarder te maken. In de lokale situatie waar men werkzaam is, moeten corporaties in toenemende mate eigen prioriteiten stellen en keuzes maken. De centrale vraag daarbij is, 'wat is het wezen van eigentijds maatschappelijk ondernemen (EMO) en is mijn organisatie daartoe juist ingericht?'

Het Kennisplatform Maatschappelijk Ondernemen (KMO) wil een innoverende en verbindende rol spelen tussen corporaties en mensen die op een eigen(tijdse) wijze vorm en inhoud willen geven aan het maatschappelijk ondernemerschap waar de samenleving in de 21e eeuw om vraagt.

Eigentijds maatschappelijk ondernemen (EMO) betekent op een andere manier tegen maatschappelijke woon- en samenlevingsvraagstukken aankijken en daarvoor vernieuwende oplossingen bedenken. Daarom:

- maakt het platform bestaande kennis en informatie toegankelijk via dit MO-plein (www.mo-plein.nl);
- organiseert het platform bijeenkomsten met als doel kennis en ervaringen uit te wisselen via een netwerk van corporaties en kennispartners bestaande uit wetenschappers, adviseurs en andere (belangen/branche) organisaties;
- nodigt het platform corporaties, wetenschappers en adviseurs uit om over specifieke onderwerpen essays te schrijven, met als doel bewustwording te creëren, te inspireren of om handreikingen te bieden; initieert en participeert KMO in innovatieve projecten m.b.t. kennisontwikkeling op het gebied van EMO;
- faciliteert het platform via een virtueel netwerk organisaties en mensen die onderling van gedachten willen wisselen over EMO.

Bron: www.aedesnet.nl

21. Ruimte voor de burger

Meer participatie, minder beleid

Wat in de analyse van coalitieakkoorden opvalt is dat de aankomende bezuinigingen zorgen voor een 'momentum'. Vrijwel iedere gemeente grijpt de huidige omstandigheden aan om haar inwoners (de burger) meer ruimte te geven en zelf een stapje terug te doen. Achtergrond hiervan is het besef dat de overheid niet alle problemen kan oplossen en burgers een goede bijdrage kunnen leveren aan de samenleving

Hoe: een beslissingsmodel 'Ruimte voor de burger'

Overheden bijten regelmatig hun tanden stuk op een goede aanpak om de burger meer ruimte te geven en zelf een stapje terug te doen.

In alle eenvoud zijn daarvoor 2 methoden:

- Gewoon ergens mee stoppen en vervolgens bezien wie het oppakt.
- In overleg met andere partijen (burgers, organisaties) taken afbouwen en/of overdragen.

Stade Advies ontwikkelde een beslissingsmodel en een 'toolbox' om u te helpen tot snelle en doordachte beslissingen te komen, met de volgende componenten:

1. Analyse van de hoofdlijnen van gemeentelijk beleid.
2. Analyse van relevante gegevens (o.a.: huidige participatiegraad, organisatiegraad burgers, aanwezigheid en rol maatschappelijke organisaties, demografische ontwikkeling).
3. Interviews intern (selectie uit bestuur, raad en ambtelijke organisatie) en extern (selectie uit gremia van burgers zoals adviesraden en verenigingen en uit maatschappelijke organisaties).
4. Opstellen advies, doorspreken daarvan.
5. Handreiking vanuit onze 'toolbox' voor een communicatieaanpak en voor in te zetten instrumenten bij de uitvoering (Stade Advies ontwikkelde op dit terrein diverse succesvolle methodes, soms samen met andere partijen, zoals 'range voting').

Kosten

Het beslissingsmodel bestaat uit een kwantitatief deel (onderzoek beleid, omstandigheden en cijfers) en een kwalitatief deel (gesprekken). Zowel het kwantitatieve als het kwalitatieve deel zijn qua omvang van werkzaamheden afhankelijk van de schaal van een gemeente.

De kosten voor het beslissingsmodel zijn 'all-in fixed' en op basis van de schaal van uw gemeente als volgt:

- gemeentes < 50.000 inwoners: € 10.000
- gemeentes 50-150.000 inwoners: € 12.500
- gemeentes > 150.000 inwoners: € 15.000

Resultaat

De doorlooptijd van het volledige beslissingsmodel is ongeveer 8 weken, afhankelijk van het tempo waarin binnen uw gemeente afspraken tot stand kunnen komen

Resultaat van het traject is dat u een advies met bijbehorende onderbouwing hebt op grond waarvan uw gemeente kan besluiten:

- welke beleid kan worden verminderd of losgelaten.
- welke taken in omvang kunnen worden teruggebracht of afgebouwd.
- hoe de rol van de burger kan worden vergroot.
- welke overige maatschappelijke partijen eventueel taken kunnen overnemen.
- welke instrumenten (zie toolbox) u bij de uitvoering kunt inzetten.

Informatie

Voor nadere informatie of een offerte kunt u contact opnemen met:

- Drs Sjaak Floris, vennoot/adviseur, T. 0653 944 945 of E. j.floris@home.nl
- Drs. Erik Vermathen, vennoot/directeur, T. 0610 939 404 of E. e.vermathen@stade.nl
- Nico Kersten, adviseur, T. 0646 070 761 of E. n.kersten@stade.nl
- Johan Kruithof, vennoot/adviseur, T. 0653 215 138 of E. j.kruithof@stade.nl

22. Bewoners organiseren verbinding

De huidige bewonersparticipatie verloopt moeizaam en is aan slijtage onderhevig. Er is behoefte aan een nieuwe balans met meer verantwoordelijkheid voor bewoners en gemeenschappen. De Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV) onderzoekt hoe vernieuwing op dit thema te realiseren is.

Er is gezocht naar antwoord op de volgende vragen.

- Onder welke condities kan deze vernieuwing zich manifesteren?
- Welke wegen zijn er om de verbinding van bewoners met het wonen en de wijk te versterken?
- Op welke manier kan je zelforganisatie en zelfproductie van bewoners vormgeven?
- Hoe kan het wonen in de wijk meer van de bewoners worden?

Het onderzoek was tegelijkertijd een verkenning van mogelijke richtingen voor experimenten. Inmiddels hebben diverse gegadigden zich bij de SEV gemeld. Zij willen meedenken en meedoen aan de experimentlijnen die het onderzoek opleverde.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Hanneke Schreuders van de SEV, schreuders@sev.nl telefoon (010) 282 50 62.

Uitgave: 01-08-2010

Omvang: 46 pagina's

U kunt het onderzoek hier gratis downloaden:

http://www.sev.nl/publicaties/publicatie.asp?code_pblc=1000